

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

1953- dr.A.Medunová-Benešová; depositář téhož ústavu/ a horní část břicha džbánu z Herzogenburgu v Rakousku /K.Willvonseder, Die mittlere Bronzezeit in Osterreich, Taf. 14:3,4./ - I tento plastický výzdobný prvek tedy potvrzuje styk mohylové kultury středodunajské s maďarovskou kulturou a věteřovským typem.

Ein Rippengefäss aus Dolní Kounice. Im Jahre 1956 gewann das Mährische Museum in Brno eine Gefässkollektion des Věteřover Typus, die vor Jahren zufällig auf dem Berghange mit der Hl. Antoniuskirche, in Dolní Kounice, Bez. Brno-venkov^{1/} ausgegraben wurde. Bei einer Terraindurchforschung wurde von Angestellten der prähistorischen Abteilung des Mährischen Museums festgestellt, dass sich dort Überreste einer grösseren Věteřover Siedlung befinden. Im Jahre 1961 konnten auf dieser Siedlung Teile eines weiteren interessanten Gefässes geborgen werden, das im Laboratorium der AÚ ČSAV in Brno komplett rekonstruiert wurde /Taf.20:4/. Es ist kreisförmig, bauchig, 60 mm hoch und der max. Durchmesser beträgt ca.184 mm. Die Gefässwand ist mit 30 senkrechten, parallelen Rippen verziert. Auf einer von diesen befindet sich ein kleiner Henkel. Die Oberfläche des Gefässes ist geglättet, ockergelb, auf der Standfläche, stellenweise rund um den Hals und innen ist es dunkler gefärbt. Dieses Gefäss kann man in einem bestimmten Masse mit der Věteřover Keramik aus Dolní Kounice /Kollektion aus dem Jahre 1935 im Mährischen Museum deponiert, Inv. Nr.79.000 - Taf. 20:2/, aus Klentnice /Taf.20:3/, aber vor allem aus Věteřov^{3/} vergleichen. Das beschriebene Gefäss aus Dolní Kounice gehört zwar nicht zu den üblichen Typen der Věteřover Keramik, trotzdem besteht kein Zweifel, dass es der Věteřover Kultur angehört, wie auch das Material und die technische Durchführung bestätigen. Ähnliche Rippen kommen auch auf slowakischer Maďarovec Keramik vor /Nitrianský Hrádok/ sowie auf Gefässen der donauländischen Hügelgräberkultur. Auch dieses plastische Verzierungselement bestätigt also den Kontakt der donauländischen Hügelgräberkultur mit der Maďarovec und dem Věteřover Typus. Zur üblichen täglichen Benützung war es scheinbar nicht bestimmt, wie der Umstand bestätigt, dass es sich um eine aussergewöhnliche Keramik handelt; und soherlich würde dieses sich dazu eignen. Das Gefäss diente also scheinbar irgendeinem besonderen Zwecke, vielleicht einem kultischen.

Další nálezy z Moravičan II, okr. Šumperk.

Jindra Nekvasil

Na Dlouhých dílečkách v Moravičanech /naleziště II/ zjistil V. Adamec z Moravičan, že při hluboké orbě na jaře byl vyoran žárový hrob mohylové kultury.^{1/} Podarilo se z něj zachránit však již jen několik střepů ze zničených nádob. V těchto místech se nalézaly i rozorané jámy kultury s malovanou keramikou a hojně střepů ze středověké kulturní vrstvy.

P o z n á m k y:

1/ R. Tichý, Zachraňovací výzkum u Meravičan, Přehled výzkumů 1958, 93; J. Nekvasil, Žárový hrob mohylové kultury v Moravičanech, AR XII 1960, 749.

Weitere Funde aus Moravičany II. Bei Tiefackerung auf Dlouhé díly wurde ein Brandgrab der Hügelgräberkultur ausgeackert, zwei Gruben mit mähr. bemalter Keramik und eine mittelalterliche Kulturschichte gestört.

Sídlištní nálezy z Chrlic.

Ivan Peškař

V listopadu 1961 byly z Chrlic u Brna, okr. Brno-venkov, ohlášeny pravěké nálezy. Při hloubení příkopu pro vodovodní potrubí na dvoře domu č. 42 v ulici, kterou prochází silnice k Modřicím, bylo 33m dlouhou a 60 cm širokou sondou proříznuto pět jam. Dvě z nich byly bez materiálu, z výplně zbývajících tří byl získán skrovný počet málo typických střepů.

Největší z narušených objektů byla jáma č. 3, v profilu 345 cm dlouhá a 135 cm hluboká. Zahlubovala se do žlutého hrubého štěrkopísku, krytého na povrchu 30-40 cm meanou, černehnědou, se štěrkem promíšenou vrstvou. Zásyp tvořily hlinité, hnědé a šedohnědé zbarvené vrstvy, červenavě hnědá, hlinitopísčitá vrstvička a žlutozelená jílovitá výplň s proleženými žilkami hlíny. Z obsahu jámy byly vybrány střepy, pocházející převážně z hrubých, visle prstovaných nádob s vyhnutým, na přední straně někdy důlkovaným okrajem. Ojedinele byly zastoupeny zlomky z hrdla pečlivěji vypracovaných nádob s vyhlazeným tuhovaným povrchem, deformované zbytky silně přepáleného cedníku, hrušky mazanice a zvířecí kosti.

Zachráněný materiál je málo typický, takže neumožňuje bezpečně určení kulturní příslušnosti. Zdá se však pravděpodobné, že objekt s podobnou keramikou je možné zařadit buď do pozdní fáze středodunajské mohylové kultury nebo již do velatické kultury.

Jámy č. 4 a 5 byly menší a hlubší a jejich výplň tvořil kromě hlinitých hnědých a hnědočerných, se štěrkem promíšených vrstev a mazanicovitě zbarvených hnízd hlavně žlutavě šedý popelovitý zásyp, v němž byly nalezeny drobné zlomky středověké keramiky.

Siedlungsfunde aus Chrlice bei Brno. Beim Aushub eines Grabens für Wasserleitungsrohre auf dem Hofe des Hauses Nr.42 in Chrlice bei Brno wurden fünf Gruben angeschnitten. Zwei von diesen waren fundlos, eine enthielt Tierknochen, Lehmwurfstücke und wenig typische Scherben, die man mit größter Wahrscheinlichkeit entweder in die späte Phase der donauländischen Hügelgräberkultur oder bereits in die Velaticer Kultur einreihen kann. In den zwei weiteren Gruben fand man Bruchstücke mittelalterlichen keramischen Materiales.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.

Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.

Kresby: B. Ludíková.

Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.

Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.